

Quickscan flora & fauna Rioolreconstructie J.C. Geerlingslaan-West te Anna Paulowna

18 juli 2025, Hippolytushoef

Opdrachtgever:

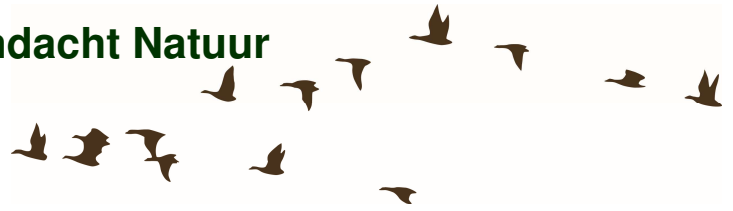
Duwabo B.V.
De Dijken 29d
1747 EE Tuitjenhorn
Hogebrugweg 2d
1738 JW Waarland
Tel: 0226-423180
Fax: 0226-421103
www.duwabo.nl

Opdrachtnemer:

Bureau Aandacht Natuur
Slingerweg 85
1777AG Hippolytushoef
Tel: 06-24818383
e-mail: info@aandachtnatuur.nl
www.aandachtnatuur.nl

Lid Netwerk Groene Bureaus

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	blz. 2
1.1 Aanleiding en doel.....	blz. 2
1.2 Wettelijk kader.....	blz. 3
2. Huidige situatie en methode.....	blz. 8
2.1 Locatiebeschrijving.....	blz. 8
2.2 Ligging t.o.v. Natura 2000 gebieden, NNN en natuurverbindingen.....	blz. 9
2.3 Houtoptanden.....	blz. 9
2.4 Methode.....	blz. 9
3. Resultaten soortbescherming	blz. 10
3.1 Flora.....	blz. 10
3.2 Vogels.....	blz. 10
3.3 Zoogdieren.....	blz. 11
3.4 Overige beschermde soorten.....	blz. 14
4. Conclusies en advies.....	blz. 15
4.1 Soortbescherming.....	blz. 15
4.2 Gebiedsbescherming.....	blz. 17
4.3 Houtopstanden.....	blz. 18
Literatuurlijst.....	blz. 19

Bijlage 1: Natuurbescherming in de Omgevingswet

1. Inleiding

In opdracht van DUWABO B.V. heeft een quickscan flora en fauna in het kader van de Omgevingswet plaatsgevonden voor de rioolreconstructie aan de woonwijk ten westen van J.C. Geerlingslaan te Anna Paulowna.

Op 26 februari 2025 heeft een verkennend veldonderzoek plaatsgevonden. Het onderzoek is uitgevoerd door dhr. M. Volkers van Bureau Aandacht Natuur. Doel van het onderzoek is om vast te stellen of de projectlocatie (mogelijk) een functie heeft voor beschermde dier- en plantensoorten.

Figuur 1. Ligging van het plangebied ten westen van Geerlingslaan te Anna Paulowna.

1.1 Aanleiding en doel

De quickscan flora en fauna in het kader van de Omgevingswet vindt plaats vanwege de voorgenomen rioolreconstructie aan een woonwijk ten westen van de J.C. Geerlingslaan. Met de rioolreconstructie zal tevens een deel van het openbaar groen opnieuw worden ingericht en vinden er mogelijk graafwerkzaamheden plaats in aanliggende (voor)tuinen. Voor het verwijderen of vervangen van openbaar groen en werkzaamheden in openbaar groen en tuinen, is het mogelijk dat beschermde soorten en/of hun vaste rust- en verblijfplaatsen dan wel essentieel leefgebied worden verstoord, aangetast of verwijderd. Doel van het onderzoek is om vast te stellen of de projectlocatie (mogelijk) een functie heeft voor beschermde dier- en plantensoorten.

De uitkomsten van dit onderzoek zullen worden meegenomen met de herinrichting en zijn mede bepalend voor het verdere plan van aanpak. In hoofdstuk 2 wordt de beschrijving van het plangebied, veldverkenning en beoordeling ten aanzien van de

habitatrichtlijnen zijn hiermee opgenomen in de zogeheten Natura 2000-gebieden. Andere te beschermen gebieden zijn aangewezen als Natuurnetwerk Nederland (NNN), natuurverbinding of bijzondere natuurgebieden en/of bijzondere (provinciale) landschappen. Een project of activiteit die plaatsvindt in een Natura 2000 gebied en geen verband houdt met het beheer van het gebied, betreft een zogeheten Natura 2000-activiteit. Dergelijke plannen dienen dan ook vooraf te worden getoetst aan de hiertoe aangewezen instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende Natura 2000 gebied middels een Voortoets, Passende Beoordeling of een ADC-toets. Een onderdeel hiervan is tevens de beoordeling van externe effecten zoals de stikstof-emissie van projecten ten opzichte van eventueel aanwezige stikstofgevoelige habitats (*Programma stikstofreductie en natuurverbetering*). Met betrekking tot de toetsing van Natura 2000-activiteiten in de wet een verplichting opgenomen tot het gebruik van Aeries Calculator (artikel 4.15). Als nadelige gevolgen niet voorkomen kunnen worden, dan verplicht de specifieke zorgplicht om met betrekking tot deze gevolgen passende preventieve maatregelen te nemen of, als dit niet gaat, om passende herstelmaatregelen te treffen. Daarnaast verplicht de zorgplicht ook dat de activiteiten van deze maatregelen worden gemonitord.

Voor de NNN, natuurverbindingen of andere beschermde gebieden gelden andere toetsingscriteria. Hierbij gaat het om een toetsing van de 'wezenlijke' of 'landschappelijke' kenmerken en waarden van een gebied of natuurverbinding. De regelgeving met betrekking tot deze gebieden is vastgelegd in de Omgevingsverordening van de betreffende provincie.

Soortenbescherming

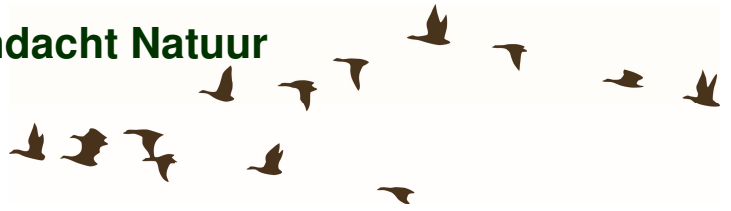
Een activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren en planten, betreft een zogeheten flora en fauna-activiteit, en vallen hiermee onder de soortenbescherming. De soortenbescherming kent drie beschermingsregimes, namelijk voor soorten van de Vogelrichtlijn, de Habitatrichtlijn (inclusief het verdrag van de Bern en Bonn) en een apart beschermingsregime voor 'andere soorten' die vanuit nationaal oogpunt beschermd zijn. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade aan soorten en/of hun (functionele) leefomgeving mag worden toegebracht, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij-principe'). Voor een flora en fauna-activiteit, waarbij bekend is of het vermoeden bestaat dat er beschermde dieren- en plantensoorten voorkomen, staat de "specifieke zorgplicht". Dit houdt in dat iedereen die een flora- en fauna-activiteit uitvoert, nadelige gevolgen zoveel mogelijk moet voorkomen, beperken of ongedaan maken. Naast de binnen de wet aangewezen beschermde soorten, heeft dit ook betrekking tot de algemeen voorkomende beschermde soorten waar een vrijstelling van de vergunningsplicht voor geldt.

Om de instandhouding van de wettelijk beschermde soorten te waarborgen, moeten negatieve effecten op die instandhouding voorkomen worden. De mate van negatieve effecten is afhankelijk van soort, locatie en aard van de ingreep. Voor de soortbescherming zijn per beschermingsregime dan ook een aantal verbodsbepalingen van kracht.

➤ Vogelrichtlijnsoorten

Op alle in het wild voorkomende vogels is dit beschermingsregime van toepassing. Hiermee zijn schadelijke handelingen aan in het wild levende vogels niet toegestaan en betreffen: het opzettelijk storen, doden of vangen van vogels, het rapen en onder zich hebben van eieren van vogels, het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels of het opzettelijk wegnemen van nesten.

Vogelsoorten zijn voornamelijk tijdens de broedperiode beschermd. Voor het verstoren van broedende vogels of nesten kan in het belang van een ruimtelijk ingreep of bestendig beheer en onderhoud geen vergunning of vrijstelling worden verkregen. Buiten het broedseizoen mogen de nestplaatsen, zonder vergunning, worden verstoord, mits dit niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Daarnaast zijn de voortplantings- en vaste rust- of verblijfplaatsen van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd (mits niet definitief verlaten). Het betreft nesten van boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendif en zwarte wouw.

Negatieve effecten dienen te worden voorkomen door voorafgaand aan het project mitigerende (verzachtende) maatregelen op te stellen en uit te voeren. Als ondanks het treffen van mitigerende maatregelen niet kan worden voorkomen dat de verbodsbepalingen worden overtreden, is een vergunning noodzakelijk, maar kan alleen op grond van de volgende belangen worden afgegeven:

- in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
- ter bescherming van flora of fauna;
- voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt,
- om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;

Een vergunning kan mogelijk verleend worden, als door de maatregelen geen verslechtering van de staat van instandhouding van vogelsoort(en) optreedt.

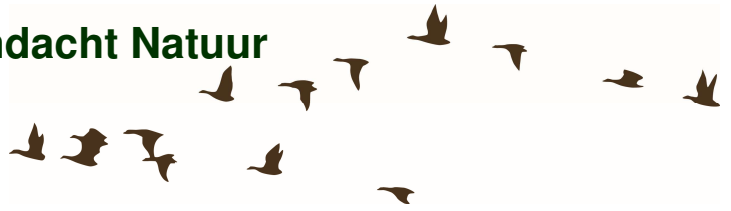
➤ Habitatrichtlijnsoorten

Deze soorten worden beschermd op grond van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn. Op deze soorten is het beschermingsregime van toepassing. Schadelijke handelingen ten aanzien van habitatrichtlijnsoort betreffen: het in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk doden of vangen van in het wild levende dieren, het beschadigen, vernielen of rapen van vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren en het opzettelijk verontrusten van bedoelde diersoorten.

Met betrekking tot de hierin opgenomen plantensoorten bestaan schadelijk handelingen uit het in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen.

Voor het verstoren van deze soorten kan in het belang van een ruimtelijk ingreep of bestendig beheer en onderhoud geen vergunning of vrijstelling worden verkregen. Negatieve effecten en daarmee een vergunningsaanvraag dienen te worden voorkomen door voorafgaand aan het project mitigerende (verzachtende) maatregelen op te stellen en uit te voeren. Als ondanks het treffen van mitigerende maatregelen niet kan worden voorkomen dat de verbodsbepalingen worden overtreden is een vergunning noodzakelijk, maar kan alleen op grond van de volgende belangen worden afgegeven:

- in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
- om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling

vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Een vergunning kan mogelijk verleend worden, als door de maatregelen geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van Europees beschermde soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

➤ “Andere” nationaal beschermde soorten

Dit betreffen de overige soorten welke bescherming vanuit nationaal oogpunt behoeven. In bijlage IX van artikel 11.54 van het Besluit activiteiten leefomgeving staat een limitatieve lijst van soorten uit de soortgroepen zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten. Schadelijke handelingen t.a.v. deze soorten betreffen: het opzettelijk doden of vangen van dieren, het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren en het opzettelijk in hun natuurlijke verspreidingsgebied plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van vaatplanten.

Het beschermingsregime voor deze 'nationaal' beschermde soorten is geïnspireerd op de Habitatrichtlijn, maar zijn in sommige opzichten minder streng. Zo zijn de hierboven genoemde verboden niet van toepassing op de bosmuis, huisspitsmuis of veldmuis, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden. Tevens is het mogelijk om voor deze soorten een vergunning of vrijstelling te verkrijgen in het kader van een ruimtelijke inrichting dan wel bestendig beheer en onderhoud. Ten aanzien van de ruimtelijke ordening en bestendig beheer is per provincie voor een aantal soorten een aparte vrijstellingslijst opgesteld. Het betreft veelal algemeen voorkomende soorten uit het beschermingsregime ‘andere’ beschermde soorten.

Bescherming houtopstanden

Voor het vellen van bomen buiten de bebouwde kom¹ in een houtopstand groter dan 10 are of een bomenrij van meer dan 20 bomen, dient dit vooraf te worden gemeld/aangevraagd. De initiatiefnemer kan hierbij worden verplicht om hetzelfde areaal te herplanten.

Vrijstelling of vergunning

Bij werkzaamheden waarbij een schadelijk effect optreedt voor beschermde soorten of gebieden, is een vergunning of vrijstelling nodig. De verantwoording van de Omgevingswet ligt, met uitzondering van projecten van nationaal belang, veelal bij Gedeputeerde Staten. Bij enkel- en meervoudige aanvragen voor een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit (art. 4.6 Omgevingsbesluit) is de provincie het bevoegd gezag.

Bij het indienen van een meervoudige aanvraag voor een omgevingsvergunning voor meerdere activiteiten, waaronder een Natura 2000-activiteit, ligt de bevoegdheidsverdeling anders en is de desbetreffende gemeente het bevoegd gezag. De gemeente is echter verplicht om een verzoek tot advies en instemming te vragen aan Gedeputeerde Staten of het ministerie van Natuur & Stikstof (art. 4.25, resp. art. 4.12 en 4.13 Omgevingsbesluit). GS of het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) wordt dan het adviesorgaan. Deze moet binnen 4 weken besluiten op het verzoek (art. 16.18 Omgevingswet). Het adviesorgaan dat instemming heeft verleend, heeft een medehandhavingsbevoegdheid voor het deel waar zij mee is ingestemd (art. 13.3 Omgevingsbesluit). Het adviesorgaan dat de instemming heeft verleend, kan daarnaast het bevoegd gezag verplichten de omgevingsvergunning te wijzigen of in te trekken (art. 5.41 Omgevingswet).

¹ De begrenzing van de bebouwde kom zoals vastgesteld door het college als “bebouwingscontour houtkap”

Gemeenten zijn als bevoegd gezag omgevingsvergunning er mede verantwoordelijk voor om te beoordelen of een aanvraag omgevingsvergunning compleet is. Het is ook mogelijk om een aparte vergunning of vrijstelling voor een flora en fauna-activiteit en/of Natura 2000-activiteit in het kader van de Omgevingswet aan te vragen bij de desbetreffende provincie (bevoegd gezag).

De eindverantwoordelijkheid voor de aan te leveren informatie ligt bij de aanvrager/initiatiefnemer. Voor het aanvragen van een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit gelden de indieningsvereisten uit artikel 7.197h van de Omgevingsregeling. Hierbij dienen de Voortoets en/of passende beoordeling (eventueel inclusief de ADC-toets) te worden bijgevoegd.

Art. 16.64 van de Omgevingswet bepaald dat de algemene beslistermijn voor een omgevingsvergunningaanvraag 8 weken bedraagt (enkelvoudige aanvraag), of 12 weken (meervoudige aanvraag). De eenmalige verlengingstermijn is (ten hoogste) 6 weken. Echter, met betrekking tot de vergunningsaanvraag voor Natura 2000-activiteiten is de uniforme openbare voorbereidingsprocedure (UOV-procedure) van de Algemene wet bestuursrecht (afdeling 3.4) van toepassing (art. 10.24, lid 1, onder j van het Omgevingsbesluit). Dan geldt een beslistermijn van 26 weken.

2. Huidige situatie en methode

2.1 Gebieds- en planbeschrijving

De planlocatie is gelegen binnen de bebouwde kom van Anna Paulowna. Anna Paulowna is een dorp gelegen in de kop van Noord-Holland in de Anna Paulownapolder, in de gemeente Hollands Kroon. Het dorp is gesitueerd ten zuiden van de Rijksweg N99, tussen Den Oever en Den Helder. Anna Paulowna ligt in een agrarisch gebied, voornamelijk bestaande uit bloembollenteelt en bevindt zich op circa 4 kilometer van de Waddenzee.

Figuur 3. Straatbeeld in de woonwijk aan de Dokter Veenislaan.

Het plangebied in Anna Paulowna bestaat uit een deel van een woonwijk ten westen van de dorpskern en bestaat uit de MR. Dr. Jonkerlaan, Wethouder Hooimeijerlaan, Wethouder Berbeelaan, Wethouder Kloostermanlaan, Dokter Veenislaan, Dokter Orleelaan en de Burgemeester Warnerslaan. De woonwijk is in de jaren '80 van de vorige eeuw gebouwd en bestaat uit verschillende rijtjeswoningen, een rij twee-onder-één-kapwoningen aan de Wethouder Hooimeijerlaan en appartementsgebouwen aan de zuidwestzijde van de Mr. Dr. Jonkerlaan. De woningen zijn grotendeels voorzien van een voor- en achtertuin. De wegen en parkeerplaatsen bestaan uit een klinkerbestrating, de trottoirs zijn betegeld. Het betreft een groene woonwijk met speelveldjes, bomenrijen, plantsoenen en open ruimtes. Aan de noord-, zuid- en westzijde wordt de wijk omsloten door een watergang.

De beoogde plannen bestaan uit een rioolreconstructie, waarbij de hemelwaterafvoer wordt gescheiden van het vuilwaterafvoer. Tevens zal voor een deel van het plangebied het openbare groen opnieuw worden ingericht. Voor het scheiden van de hemelwaterafvoer van de vuilwaterafvoer, zal mogelijk ook in aanliggende voortuinen worden gewerkt.

Figuur 4. Speelveld omringd door bomen en plantsoenen aan de Mr. Dr. Jonkerlaan.

2.2 Ligging t.o.v. Natura 2000 gebieden, NNN en natuurverbindingen

De planlocatie is gelegen in de dorpskern van Anna Paulowna en ligt daarmee niet in of direct aan een Natura 2000 gebied of een Bijzonder Provinciaal Landschap. Tevens zijn er in de directe omgeving geen gebieden aanwezig die zijn aangewezen als (onderdeel van) het Natuurnetwerk Nederland (NNN) of een natuurverbinding.

Het dichtstbijzijnde Natura 2000 gebied betreft de Waddenzee en ligt op een minimale afstand van circa 4 kilometer van projectlocatie. Gezien de genoemde afstand en de ligging van de projectlocatie in de dorpskern, bevat het plangebied geen elementen die de specifieke waarden van genoemde Natura 2000 gebieden versterken en hebben dan ook geen functie voor in de Natura 2000 gebieden aangewezen habitatoorten, habitattypen of vogelrichtlijnsoorten.

2.3 Houtopstanden

Binnen het projectgebied zijn bomen en sierheesters aanwezig. Gezien de ligging binnen de bebouwde kom is er echter geen sprake van (een aantasting van) beschermde houtopstanden zoals bedoeld in de Omgevingswet.

2.4 Methode

Op 26 februari 2025 heeft overdag een veldbezoek plaatsgevonden aan de hierboven beschreven projectlocatie. Het onderzoek heeft zich met name gericht op het voorkomen of mogelijk voorkomen van beschermde plant- en diersoorten binnen of in de directe omgeving van de projectlocatie. Verder is op ook basis van literatuurgegevens beoordeeld of beschermde soorten (kunnen) voorkomen.

3. Resultaten soortbescherming

Tijdens het veldonderzoek zijn met uitzondering van een aantal vogelsoorten geen beschermde soorten aangetroffen. Door de aanwezigheid van woningen hebben de omliggende gebouwen een potentie als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen en vogelsoorten met een vaste rust- en verblijfplaats zoals huismus en gierzwaluw. Tevens is het voorkomen van de soort steenmarter bekend uit Hippolytushoef en kan voorkomen in een stedelijke omgeving.

Tabel 1. Te verwachten beschermde soorten binnen het plangebied.

soortgroep	te verwachten beschermde soorten	functie plangebied
<i>flora</i>	-	-
<i>Vogels</i>	algemene vogelsoorten huismus gierzwaluw	broed- en foerageergebied leef- en foerageergebied -
<i>Zoogdieren</i>	vleermuizen algemeen voorkomende zoogdieren steenmarter	leefgebied en mogelijke verblijfplaats in omgeving en bomen leefgebied leefgebied
<i>overige soorten</i>	-	-

Hieronder worden per soortgroep de bevindingen van het onderzoek verder omschreven en aangegeven welke beschermde soorten eventueel te verwachten dan wel uit te sluiten zijn binnen de projectlocatie.

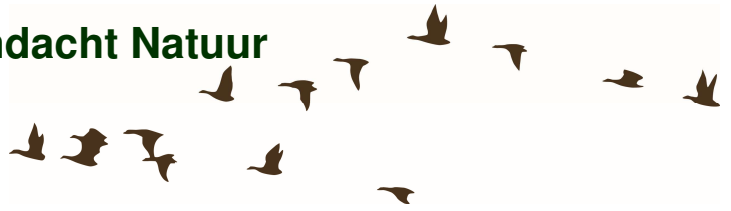
3.1 Flora

Binnen het projectgebied zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Het aanwezige openbaar groen bestaat voornamelijk uit plantsoenen met sierheesters (liguster, kornoelje, cotoneaster / sneeuwbes, etc.). Verder zijn er enkele grasbermen (gazonbeheer) en bestrating onderhevig aan de werkzaamheden. Gezien de ligging in de dorpskern en het type beplanting (plantsoen en bermen) wordt niet verwacht dat beschermde plantensoorten voorkomen binnen het projectgebied. Met uitzondering van enkele sierheesters (aangeplant) en klimop langs gevels, is er geen sprake van (beschermde) muurplanten binnen of in de directe omgeving van het plangebied.

Uit de omgeving van het plangebied zijn binnen het betreffende atlasblok (0-5 km) tevens geen waarnemingen bekend van beschermde plantensoorten (*FLORON/NDFF, 2023*) en worden gezien de aanwezige terreintypen en vegetaties niet verwacht.

3.2 Vogels

Met betrekking tot vogels zijn tijdens het veldonderzoek enkele vogelsoorten aangetroffen op en in de omgeving van het plangebied en betreffen zanglijster, Turkse tortel, merel, vink, koolmees, pimpelmees, putter, boomkruiper, houtduif, ekster, kauw, meerkoet, wilde eend, grote zilverreiger, blauwe reiger en huismus.

➤ *Broedvogels algemeen*

Op basis van de aanwezige terreintypen kan worden verwacht dat genoemde soorten en andere algemene vogelsoorten van park en tuin binnen of in de directe omgeving het projectgebied tot broeden komen. De omgeving is vanwege de aanwezige biotoopkenmerken zoals de aanwezigheid van bomen, struiken, plantsoenen, hagen en tuinen geschikt als broedgebied. De geplande werkzaamheden kunnen hier mogelijk effect op hebben, zeker als er begroeiing verwijderd dient te worden.

➤ *Vogelsoorten met een jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaats*

Volgens de verspreidingsgegevens van SOVON komen de gebouw bewonende vogelsoorten gierzwaluw, huismus, ransuil en kerkuil voor in de omgeving van het plangebied. Van huismus is op enkele locaties binnen het plangebied territoriumzang waargenomen. Tevens is van ransuil bekend dat er zich in Anna Paulowna enkele roestbomen bevinden (*NDFF, 2025*), maar bevinden zich niet in betreffende wijk. Met uitzondering van enkele oude nesten van zwarte kraai en houtduif zijn mogelijke nesten van jaarrond beschermde vogelsoorten zoals sperwer, havik of ransuil niet waargenomen in bomen aan en in de omgeving van het plangebied.

Gierzwaluwen zijn niet gebonden aan groenstructuren in de stedelijke omgeving, aangezien deze soort hoog boven steden en dorpen in de lucht hun voedsel zoeken en uitsluitend onder pannendaken tot broeden komen. Andere gebouw bewonende jaarrond beschermde vogelsoorten zoals kerkuil worden gezien de situering van het projectgebied in de dorpskern van Anna Paulowna niet verwacht. Daarbij is de bebouwing verder niet onderhevig aan de beoogde werkzaamheden, waardoor niet wordt verwacht dat de beoogde rioolreconstructie een negatief effect heeft op het voorkomen van vogelsoorten met een vaste rust- en verblijfplaats. Echter kan een grootschalige aantasting van openbaar groen een effect hebben op de aanwezigheid van schuil- en foerageermogelijkheden voor vogelsoorten met een jaarrond beschermde vaste rust en verblijfplaats zoals huismus. Binnen het plangebied zijn er geen grote concentraties van huismussen waargenomen in de woonwijk. Daarbij zijn er in de directe omgeving voldoende alternatieven aanwezig, zoals hagen, bomen en struiken in aanliggende tuinen. Hiermee wordt niet verwacht dat eventuele werkzaamheden in plantsoenen van de wijk een negatief effect zullen hebben op de aanwezigheid van huismus.

3.3 Zoogdieren

Op of rond de projectlocatie zijn geen zoogdieren of sporen daarvan waargenomen. Verwacht wordt dat het terrein onderdeel vormt van het leefgebied voor enkele algemeen voorkomende beschermde zoogdieren zoals huisspitsmuis en egel. Bij een flora en fauna-activiteit geldt voor deze soorten een vrijstelling in het kader van de ruimtelijke ordening of bestendig beheer. Uiteraard blijft (ook) voor deze soorten de specifieke zorgplicht, zoals opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving van de Omgevingswet, te allen tijde van toepassing.

Tevens is op basis van recente verspreidingsgegevens (*NDFF en telmee.nl, 2025*) bekend dat in de omgeving van Anna Paulowna de beschermde soorten waterspitsmuis, wezel, hermelijn en bunzing voorkomen.

Gezien de uiterlijke kenmerken van het plangebied (bestrating met (voor)tuinen, bomen en plantsoenen) en de situering in de dorpskern, wordt niet verwacht dat de onderhavige groenelementen belangrijk onderdeel uitmaken van het leefgebied van kleine marterachtigen. Alleen de groenstructuur rond de ijsbaan aan de Wethouder Berbeelaan vormen een dichte groenstructuur met voldoende rust, waar een soort als wezel kan voorkomen. De beoogde werkzaamheden hebben voornamelijk betrekking op de bestrating, maar vinden ook plaats in plantsoenen, speelplaatsen, gazon en eventueel tuinen. De groenstructuur rond de ijsbaan maakt mogelijk onderdeel van het plangebied.

Aan de hand van de beoogde werkzaamheden zal nader moeten worden bepaald of geschikt leefgebied van een soort als wezel wordt aangetast. Binnen de overige plantsoenen in de wijk, wordt gezien de aanwezige terreintypen en het beheer en gebruik van het openbaar groen niet verwacht dat kleine marterachtigen een verblijfplaats hebben.

Aan de hand van de aanwezige terreintypen kan tevens het voorkomen van waterspitsmuis op de projectlocatie worden uitgesloten, aangezien geschikt leefgebied in de vorm van open structuurrijke oevers en rietvegetaties ontbreken.

Figuur 5. Ruig begroeide singels rond de ijsbaan aan de noordzijde van het plangebied.

Verder kan worden verwacht dat de betreffende planlocatie van enig belang is voor vleermuizen. Gezien de aanwezigheid van opgaande beplantingen en open water is het mogelijk dat delen van het plangebied functioneren als foerageergebied voor vleermuizen. Mogelijk vormen de bomenrijen langs de Meester Dr. Jonkerlaan en de singel langs de Ijsbaan aan de Wethouder Berbeelaan een vliegrouete van vleermuizen, aangezien deze een doorlopende groenstructuur vormen met andere groenstructuren en -gebieden in Anna Paulowna. Andere bomen in de wijk vormen geen duidelijke lijnvormige structuur die in verbinding staan met genoemde groenelementen. Wel is het mogelijk dat de openbare speelplaats aan de Meester Dr. Jonkerlaan van belang is als foerageergebied van vleermuizen. In twee bomen in de wijk zijn openingen aangetroffen die mogelijk een geschikte verblijfplaats vormen voor vleermuizen, zie figuur 6. Met de rioolreconstructie is echter het streven om bestaande bomen in de wijk te handhaven, hiermee wordt dan ook niet verwacht dat functioneel leefgebied van vleermuizen wordt verstoord of verwijderd. Mochten er echter wel bomen in genoemde structuren moeten worden verwijderd zal nader onderzocht moeten worden of deze een functie hebben voor vleermuizen.

Andere beschermde zoogdieren worden gezien de huidige verspreidingsgegevens en habitatvoorkeur niet verwacht binnen of in de directe omgeving van de projectlocatie.

Figuur 5. Situering van de bomen met openingen geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen binnen het plangebied.

3.4 Overige beschermde soorten

Andere beschermde soorten dan hierboven genoemd zijn niet aangetroffen op de projectlocatie. Naast de aanwezigheid van enkele algemeen voorkomende amfibieën zoals gewone pad of bruine kikker is tevens het voorkomen van de strikt beschermde amfibiesoort rugstreppad bekend uit het betreffende atlasblok (5x5km) waarbinnen de planlocatie valt (*Creemers & van Delft, 2009 en telmee.nl*). Gezien de aanwezige terreintypen en het ontbreken van geschikte leefgebied, wordt niet verwacht dat de projectlocatie en directe omgeving een functie heeft voor rugstreppad. Het voorkomen van rugstreppad kan dan ook worden uitgesloten van de projectlocatie.

Overige beschermde soorten (amfibieën, vissen, reptielen, dagvlinders, libellen, kevers en andere ongewervelde) worden op grond van de huidige verspreidingsgegevens en habitatvoorkeuren niet verwacht binnen of in de omgeving van het projectgebied.

4. Conclusies en advies

Hieronder worden de conclusies ten aanzien van de natuurbescherming onder de Omgevingswet verder beschreven. Per onderdeel wordt hieronder besproken of en welke vervolgstappen noodzakelijk zijn.

4.1 Soortbescherming

Flora

Met betrekking tot de aanwezige flora zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen binnen de projectlocatie. Aan de hand van huidige verspreidingsgegevens (*FLORON/NDFF, 2025*) en groeiplaatsomstandigheden van beschermde plantensoorten, is tevens het voorkomen van beschermde plantensoorten binnen de projectlocatie niet te verwachten.

Gezien de aanwezige terreintypen binnen de projectlocatie, is een nader onderzoek naar beschermde plantensoorten niet aan de orde. Een vergunningsaanvraag voor een mogelijke flora- en fauna-activiteit ten aanzien van beschermde plantensoorten is niet noodzakelijk.

Vogels

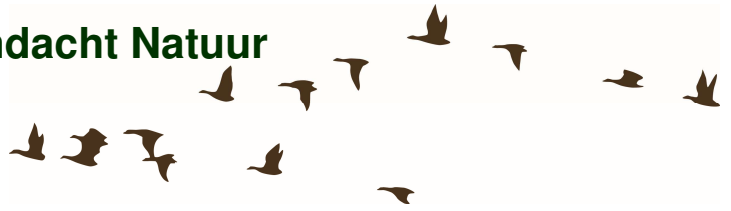
Op en aan de planlocatie zijn voornamelijk algemeen voorkomende (broed)vogels aangetroffen dan wel te verwachten. Voor alle beschermde inheemse (ook de algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt vanuit de “specifieke zorgplicht” een verbod op handelingen die nesten of eieren beschadigen of verstoren. In de praktijk betekent dit dat storende werkzaamheden alleen buiten het broedseizoen² uitgevoerd mogen worden.

Handelingen die een vaste rust- of verblijfplaats van beschermde vogels (categorie 1 t/m 4) verstoren zijn eveneens niet toegestaan. Nestlocaties van boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendif en zwarte wouw worden gezien als een jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaats. Voor de verstoring van deze verblijfplaatsen en belangrijk leef- of foerageergebied is ook buiten het broedseizoen een ontheffing noodzakelijk.

Het openbaar groen kan van belang zijn als leefgebied voor huismus als foerageergebied en schuilmogelijkheden. Dichte bosschages, groenblijvende heesters en hagen in de directe omgeving van de nestlocaties kunnen van essentieel belang voor (een broedkolonie) huismussen. Het rigoureus verwijderen van bestaande beplantingen op grotere schaal, ten behoeve van een herinrichting van het openbaar groen, kan dan ook een negatief effect hebben op een eventueel aanwezige (kolonie) huismussen. Binnen het plangebied zijn geen grote concentraties huismussen waargenomen. Met de voorgenomen rioolreconstructie wordt dan ook niet verwacht dat deze een negatief effect zal hebben op de aanwezige huismussen in dit deel van Anna Paulowna. Daarbij voorziet het plan grotendeels in een herplant van plantsoenen en groenelementen, waarbij de verstoring van het leefgebied van huismus tijdelijk van aard is. Indien, zoals gepland, de werkzaamheden buiten het broedseizoen van huismus (half maart t/m augustus) worden uitgevoerd is er geen sprake van een negatief effect op het voorkomen van huismus.

In de hagen en bomen binnen en rond het projectgebied ontbreken verder mogelijke nestlocaties van roofvogels of (rans)uilen. Er zijn dan ook geen nesten of andere sporen (prooiresten, braakballen, ruiveren of uitwerpselen) aangetroffen die wijzen op de

² In het kader van een flora en fauna-activiteit wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum.

aanwezigheid van vogelsoorten met vaste rust- of verblijfplaats. Met de voorgenomen plannen worden er geen jaarrond beschermde rust- en verblijfplaatsen van vogels of hun functionele leefomgeving verstoord of verwijderd. Een nader onderzoek of een vergunningsaanvraag voor een mogelijke flora- en fauna-activiteit in de Omgevingswet ten aanzien van vogelsoorten met een jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaats is niet noodzakelijk.

Zoogdieren

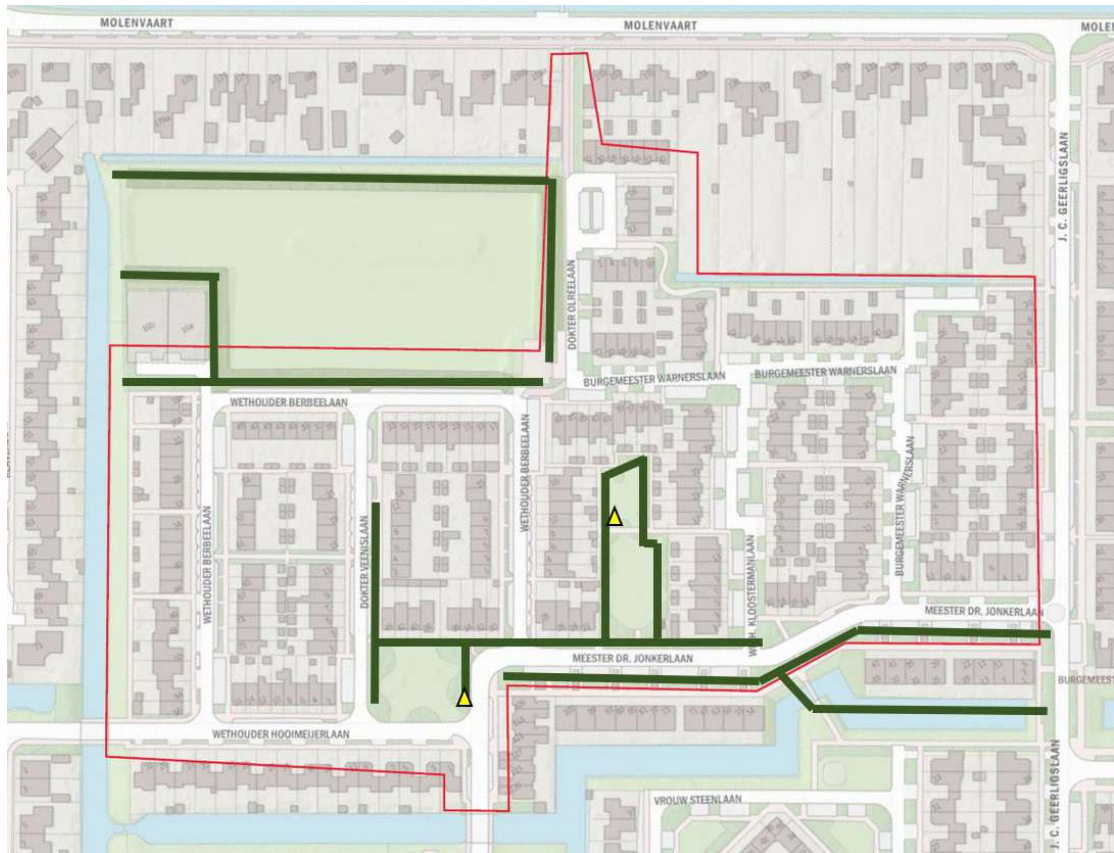
Op de projectlocatie worden voornamelijk enkele algemeen voorkomende zoogdieren verwacht op of rond de projectlocatie. Met betrekking tot de bedoelde algemeen voorkomende soorten geldt binnen de provincie Noord-Holland een algehele vrijstelling bij een ruimtelijke ingreep en bestendig beheer. Voor alle beschermde inheemse (ook de algemeen voorkomende) soorten geldt vanuit de “specifieke zorgplicht” dat nadelige gevolgen zoveel mogelijk moeten worden voorkomen, worden beperkt of ongedaan worden gemaakt. Dit houdt in dat dieren en hun functionele leefomgeving niet opzettelijk worden verstoord, gedood of gevangen.

Met uitzondering van de ijsbaan aan de Wethouder Berbeelaan, heeft de projectlocatie naar verwachting geen functie in het leefgebied van kleine marterachtigen zoals wezel, hermelijn of bunzing. Indien de beplanting rond de ijsbaan niet onderhevig is aan de beoogde rioolreconstructie, worden er geen (mogelijke) verblijfplaatsen of essentieel leefgebied van kleine marterachtigen verwijderd of verstoord door de beoogde werkzaamheden. Een nader onderzoek of een vergunningsaanvraag voor een mogelijke flora- en fauna-activiteit in de Omgevingswet ten aanzien van kleine marterachtigen is in dit geval niet noodzakelijk. Mocht de singel rond de ijsbaan wel onderdeel uitmaken van het projectgebied, is een nader onderzoek naar het voorkomen van een soort als wezel wel noodzakelijk.

Gezien de ligging en het gebruik van het plangebied wordt niet verwacht dat andere, zwaar beschermde (grondgebonden) zoogdiersoorten voorkomen op de projectlocatie. Een nader onderzoek of een vergunningsaanvraag voor een mogelijke flora- en fauna-activiteit in de Omgevingswet ten aanzien van andere zwaar beschermde, grondgebonden zoogdieren is niet noodzakelijk.

Vanwege de situering van de projectlocatie in de dorpskern van Anna Paulowna wordt niet verwacht dat er nachtelijke werkzaamheden met felle bouwlampen plaatsvinden en voorziet het plan niet in grote wijzigingen ten aanzien van de huidige straatverlichting. Gezien de situering van de projectlocatie en de aanwezige terreintypen, is het echter mogelijk dat delen van de wijk van belang zijn voor vleermuizen. Tevens zijn in twee bomen mogelijk geschikte verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. Indien de bomen en groenstructuren in de wijk gehandhaafd blijven, leidt de voorgenomen rioolreconstructie niet tot negatieve effecten op het voorkomen van vleermuizen. In figuur 6 zijn deze groenstructuren en de locatie van bomen met holtes weergegeven.

Mochten de werkzaamheden echter wel leiden tot het verwijderen van bomen (met holtes) of het onderbreken dan wel aantasten van lijnvormige groenstructuren, dan is een nader onderzoek noodzakelijk naar het gebruik van de betreffende groenstructuren door vleermuizen. Een vleermuisonderzoek dient plaats te vinden conform het protocol voor vleermuisinventarisaties (Vleermuisvakberaad NGB & Zoogdierverseniging, 1 januari 2021). Aan de hand van de uitkomsten van het vleermuisonderzoek zal worden beoordeeld of er sprake is van een flora- en fauna-activiteit zoals bedoeld in de Omgevingswet ten aanzien van essentieel leefgebied en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen. Indien noodzakelijk dient hiervoor een vergunningsaanvraag te worden gedaan bij het bevoegd gezag (Provincie Noord-Holland / Omgevingsdienst NHN) en de benodigde mitigerende maatregelen te worden genomen.

Figuur 6. Situering van de bomen met openingen geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen (gele driehoek) en belangrijke groenstructuren (groen lijnen) in de wijk.

Overige beschermde soorten

Andere beschermde soorten dan hierboven genoemd worden op basis van de aanwezige terreintypen en het ontbreken van geschikt leefgebied voor deze soorten, niet verwacht binnen de projectlocatie. Een nader onderzoek of een vergunningsaanvraag voor een mogelijke flora- en fauna-activiteit ten aanzien van het voorkomen van overige beschermde soorten is dan ook niet noodzakelijk.

Echter kunnen veranderingen in de situatie binnen het plangebied of in de planvorming altijd leiden tot andere inzichten en daarmee tot wijziging van deze conclusies. Mogelijk kunnen gedurende het planproces of de werkzaamheden zich nieuwe soorten gaan vestigen. Bij constatering van een beschermde soort tijdens de voorgenomen activiteiten blijft het alsnog noodzaak om maatregelen te nemen of ontheffing aan te vragen voor deze soort(en).

4.2 Gebiedsbescherming

Natura 2000 gebieden

De projectlocatie ligt op circa 4 kilometer van het dichtstbijzijnde Natura 2000 gebied de Waddenzee. Gezien de afstand en de ligging van de projectlocatie in de dorpskern van Hippolytushoef, wordt niet verwacht dat er directe negatieve effecten zijn te verwachten van de beoogde herinrichting van de openbare ruimte op het Natura 2000 gebied.

Echter kan een negatief effect ontstaan door de stikstofdepositie in Natura 2000 gebieden door toedoen van de beoogde werkzaamheden. Het gaat hierbij uitsluitend om de uitvoeringsfase. Aangezien het project niet voorziet in de verbetering van de doorstroming van gemotoriseerd verkeer of een toename van het verkeer, zal de beoogde herinrichting

geen toename van verkeersbewegingen genereren en daarbij leiden tot een extra stikstofemissie in de gebruiksfase. Gelet op de afstand tot de dichtsbijzijnde Natura 2000 gebieden (met stikstofgevoelige habitattypen), de ligging in het stedelijk gebied en de relatief korte duur van het project, is het niet te verwachten dat het project een negatieve effect zal hebben op de stikstofdepositie in Natura 2000 gebieden door de tijdelijke uitvoeringsfase.

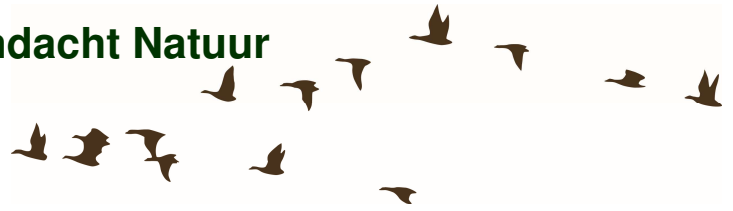
Overige onderdelen gebiedsbescherming

De werkzaamheden vinden niet plaats in terreinen die zijn aangewezen als onderdeel van een Bijzonder Provinciaal Landschap, het NNN of een natuurverbinding. Een nadere of uitgebreide toetsing ten aanzien van de overige aspecten van de gebiedsbescherming in het kader van de Omgevingswet is niet aan de orde.

4.3 Houtopstanden

De aanwezige beplanting ligt binnen de bebouwde kom van Hippolytushoef. Hiermee is er geen sprake van het verwijderen van een beschermde houtopstand. Een nadere toetsing, uitwerking of kapmelding ten aanzien van beschermde houtopstanden zoals bedoeld in de Omgevingswet is niet aan de orde.

Uiteraard blijft wel de gemeentelijke boomverordening van kracht.

Literatuurlijst

- BIJ12, februari 2021, *Kennisdocument huismus – Passer domesticus*, versie 2.1, Utrecht
- Creemers R.C.M. & van Delft J.J.C.W., 2009, *De amfibieën en reptielen van Nederland – Nederlandse fauna 9*, Nationaal Historisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden
- Broekhuizen, S., Hoekstra K., Thissen J.B.M., Canters K.J., Buys J.C. (redactie), 2016, *Atlas van de Nederlandse zoogdieren Natuur van Nederland 12*, Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden
- Kapteyn K., 1995, *Vleermuizen in het landschap over hun ecologie, gedrag en verspreiding*, Schuyt & Co Uitgevers en Importeurs bv, Haarlem / Provincie Noord-Holland, Haarlem.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdierverseniging en Gegevensautoriteit Natuur, *Vleermuisprotocol 2021*, 1 januari 2021.
- Bos F., Bosveld M., Groenendijk D., van Swaay C., Wynhoff I., De Vlinderstichting, 2006, *De Dagvlinders van Nederland (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea)*, *Nederlandse fauna 7*, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden
- Nederlandse vereniging voor Libellenstudie, 2002, *De Nederlandse libellen (Odonata)*, *Nederlandse fauna 4*, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden
- Van Dam M.H.P., De Staatssecretaris van Economische Zaken, 28 oktober 2016, *Regeling van de Staatssecretaris van Economische Zaken van 16 oktober 2016, nr. WJZ / 16153443, houdende regels ter uitvoering van de Wet natuurbescherming en het Besluit natuurbescherming (Regeling natuurbescherming, Staatscourant Nr.55791*
- Van Dam M.H.P., De Staatssecretaris van Economische Zaken, 19 januari 2016, *Wet van 16 december 2015, houdende regels ter bescherming van de natuur (Wet natuurbescherming)*, Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden
- Ministerie van Economische zaken, 3 december 2016, *Soortbescherming bij ruimtelijke ingrepen*, StainessMedia.com
- Provinciale Staten van Noord-Holland, *Besluit van Provinciale Staten van Noord-Holland van tot vaststelling van de Verordening vrijstellingen soorten Noord-Holland*, Haarlem
- Dienst Regelingen (2009). *Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijk ingrepen*.
- www.ravon.nl
- www.floron.nl
- www.wilde-planten.nl
- www.telmee.nl
- www.noord-holland.nl
- www.rijksoverheid.nl
- www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/

Bijlage 1. Natuurbescherming onder de Omgevingswet

Inleiding

Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden en omvat alle regels met betrekking tot alle activiteiten in de fysieke leefomgeving. De (voormalige) Wet Natuurbescherming (2017- 2024) is hierbij een onderdeel geworden van de Omgevingswet.

De Omgevingswet is opgezet om alle regels voor de fysieke leefomgeving te bundelen en op een gestructureerde manier te regelen. De wet bundelt 26 wetten die gaan over regels met betrekking tot onder andere bouwwerken, infrastructuur, water(systemen), bodem, lucht, cultureel erfgoed, werelderfgoed, landschap en natuur. Het doel van de wet is een vereenvoudiging van de regels voor de fysieke leefomgeving en een duurzame ontwikkeling, met bescherming en verbetering van het leefmilieu. In de Omgevingswet staan de basisregels, waaronder doelen van de wet, een algemene zorgplicht, een algemene bevoegdheidsverdeling, een algemene vergunningsplicht voor activiteiten in de fysieke leefomgeving, instructieregels, taken en verantwoordelijkheden van bevoegde gezagen en regels van zogeheten kerninstrumenten.

De Omgevingswet (23 maart 2016) is gepubliceerd op 26 april 2016 in het Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden Nr. 156, jaargang 2016 en voor het "aanvullingsspoor natuur" aangevuld op 8 juli 2020 (Aanvullingswet natuur Omgevingswet, publicatie 4 september 2020, Staatsblad 2020 / Nr. 310), 16 december 2020 (Aanvullingsbesluit natuur Omgevingswet, publicatie 21 januari 2021, Staatsblad 2021 / Nr. 22) en 9 juni 2021 (Aanvullingsregeling natuur Omgevingswet, publicatie 16 juni 2021, Staatscourant 2021 / Nr. 31421). In de wet is het behoud van de biologische diversiteit, een duurzaam gebruik van de bestanddelen daarvan en de instandhouding van de natuurlijke habitats (*richtlijn 92/43/EEG, 21 mei 1992*) en de wilde flora en fauna (*PbEG 1992, L206*), het behoud van de vogelstand (*richtlijn 2009/147/EG, 30 november 2009; PbEU 2010, L20*) en diverse verdragen inzake de biologische diversiteit en de bescherming van bedreigde dier- en plantensoorten en hun natuurlijke leefomgeving geregeld. Het aanvullingsspoor natuur zorgt voor de integratie van de regelgeving over natuur en flora & fauna in de Omgevingswet; en gaan over:

- het beschermen en ontwikkelen van natuur, en het behoud en herstel van de biologische diversiteit
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur voor maatschappelijke functies
- het verzekeren van een samenhangend beleid voor het behoud en beheer van waardevolle landschappen

Dit om hun bijdrage aan de biologische diversiteit, hun cultuurhistorische betekenis en voor maatschappelijke functies.

Gebiedsbescherming

De gebiedsbescherming in de Omgevingswet bestaat uit een beschermingsregime voor Natura 2000 gebieden, regels voor de aanwijzing en bescherming van het Natuurnetwerk Nederland en bijzondere natuurgebieden en landschappen.

Natura 2000-activiteiten

Gebieden die zijn aangewezen als Speciale Beschermingszones conform de Europese Habitatrichtlijn en/of Vogelrichtlijn betreffende de zogeheten Natura 2000-gebieden. In Nederland zijn 164 Natura 2000-gebieden vastgesteld. Per Natura 2000-gebied zijn de instandhoudingsdoelstellingen ten aanzien van habitattypen, habitatrichtlijnsoorten en/of vogelrichtlijnsoorten vastgesteld en opgenomen in het aanwijzingsbesluit. De oppervlakte en de kwaliteit van de habitattypen, dan wel de omvang en kwaliteit van de populatie van soorten en de maatregelen om de doelstellingen te realiseren, moeten worden uitgewerkt in een beheerplan, dat iedere 6 jaar geactualiseerd wordt.

Een activiteit of project dat niet direct verband houdt met, of nodig is voor het beheer van een Natura 2000 gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kunnen hebben voor een Natura 2000 gebied, betreffen een Natura 2000-activiteit (art. 1.1). Een Natura 2000-activiteit is vergunningsplichtig (art. 5.1, lid 1), tenzij er sprake is van een "vergunningsvrij geval" Iedereen die vermoedt of kan weten dat zijn handelen of nalaten, gelet op de instandhoudingdoelen, (significant) nadelige gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, is verplicht deze handelingen

achterwege te laten of te beperken dan wel te verzachten (middels mitigerende maatregelen). Dit is vastgelegd in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) middels de specifieke zorgplicht.

➤ *Specifieke Zorgplicht*

Er moet “op voorhand” worden nagegaan of nadelige gevolgen, op grond van objectieve gegevens, verslechterende of significant versturende gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen kunnen worden uitgesloten. Als nadelige gevolgen niet te voorkomen zijn, dan verplicht de specifieke zorgplicht om met betrekking tot deze gevolgen passende preventieve maatregelen te nemen (art. 11.6, 2^e lid, d), of, als dit niet gaat, om passende herstelmaatregelen te treffen (art. 11.6, 2^e lid, f). Daarnaast verplicht de zorgplicht ook dat de activiteiten van deze maatregelen worden gemonitord.

Activiteiten die nodig zijn voor het beheer van Natura 2000-gebieden (om de doelstellingen te kunnen halen) of geen significante gevolgen hebben, vallen niet onder de regels voor een Natura 2000-activiteit. Echter blijft de specifieke zorgplicht te allen tijde van toepassing; voor Natura 2000-activiteiten, maar ook voor activiteiten die conform een Natura 2000-beheerplan worden uitgevoerd of activiteiten die geen kans hebben op een significant gevolg.

➤ *Cumulatie*

Door een combinatie van activiteiten kunnen namelijk ook negatieve effecten optreden, de zogeheten *cumulatieve effecten*. Hierbij wordt als richtlijn gehanteerd dat alleen plannen en projecten, waarover een definitief besluit is genomen, bij deze beoordeling worden betrokken.

➤ *Stikstofdepositie*

Met betrekking tot de bepaling van mogelijke nadelige gevolgen als gevolg van de depositie van stikstof, is er met betrekking tot de toetsing van Natura 2000-activiteiten in de wet een verplichting opgenomen tot het gebruik van Aerius Calculator (artikel 4.15). Onder de Omgevingswet wordt het “Programma stikstofreductie en natuurverbetering” voortgezet en is de mogelijkheid opgenomen voor vergunningverlening voor Natura 2000-activiteiten met een stikstofdepositie op basis van stikstofdepositieruimte volgens een register (huidig stikstofregistratiesysteem (SSRS)).

Programma stikstofreductie en natuurverbetering

Voor de bouwsector is het van belang dat door inwerkingtreding van de Omgevingswet ook het tweede deel van de Programma stikstofreductie en natuurverbetering het bijbehorende Besluit in werking treedt, dat onder meer toeziet op een emissiereductieplicht. Deze plicht is uitgewerkt in artikel 7.19a van het “Besluit bouwwerken leefomgeving” en houdt in dat bij het verrichten van bouw- en sloopwerkzaamheden, adequate maatregelen worden getroffen om de emissie van stikstofverbindingen naar de lucht te beperken.

Volgens de toelichting van het hiervoor aangegeven besluit moeten initiatiefnemers informatie aanleveren over de maatregelen die bij een concreet project getroffen worden bij het indienen van een sloopmelding aan het bevoegd gezag. Indien er voor de bouwactiviteit een omgevingsvergunning moet worden aangevraagd, moet deze informatie bij de aanvraag gevoegd worden. Voor de invulling van de emissiereductieplicht en het treffen van adequate maatregelen is er een programma Schoon en Emissieloos Bouwen (SEB) opgesteld.

Natuurnetwerk Nederland

De aanwijzing van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is geregeld in de Omgevingsverordening, conform art. 2.44, lid 4 van de Omgevingswet en art. 7.6, 1e lid Besluit kwaliteit leefomgeving. De instructieregels voor de aanwijzing, begrenzing en de reikwijdte van het NNN zijn opgenomen in artikel 7.5 en artikel 7.6 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. In de Omgevingsverordening zijn (instructie)regels gesteld voor Omgevingsplannen van gemeenten en projectbesluiten. Deze regels zijn gesteld in het belang van de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN.

➤ *Wezenlijke kenmerken en waarden*

De wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN worden vastgesteld in de Omgevingsverordening door de provincie conform artikel 7.7 Besluit kwaliteit leefomgeving. In de Omgevingsverordening is daartoe een natuurbeheerplan vastgesteld waar in de regel de bestaande natuurwaarden en het

ambitieniveau zijn aangegeven middels natuurbeheertypen. De definitie van de wezenlijke kenmerken en waarden worden per provincie bepaald.

Het beschermingsregime voor het NNN is uitgewerkt in art. 7.8, 2e lid van het Besluit kwaliteit leefomgeving, dat een instructieregel betreft voor uitwerking van het beschermingsregime in de Omgevingsverordeningen van provincies. Hierin is opgenomen dat de kwaliteit en oppervlakte van het natuurnetwerk Nederland niet achteruitgaan en dat de samenhang tussen de gebieden van het natuurnetwerk wordt behouden. Binnen het natuurnetwerk zijn activiteiten mogelijk die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de wezenlijke kenmerken of waarden van het natuurnetwerk, mits deze gevolgen tijdig worden gecompenseerd, zodanig dat de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het natuurnetwerk behouden blijven. Een deel van de nieuwe Omgevingsverordeningen van provincies zijn (vooralsnog) beleidsneutraal en dienen te worden getoetst aan de hand van de ADC-criteria, en kan per provincie verschillen.

Bijzondere natuurgebieden en landschappen

Het Rijk kan op basis van art. 2.44, lid 2 Omgevingswet zogeheten bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen. De bijzondere nationale natuurgebieden kunnen worden aangewezen vooruitlopend op de aanwijzing of begrenzing als Natura 2000-gebied, bijvoorbeeld als het gaat om compensatie voor handelingen die leiden tot een significant gevolg of als het gaat om gebieden die nodig zijn om de doelstellingen van de Vogelrichtlijn of Habitatrichtlijn te bereiken. Daarnaast kan het Rijk ook bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen als de bescherming van het gebied nodig is voor de instandhouding of herstel van biotopen en leefgebieden van in Nederland van nature in het wild voorkomende soorten genoemd in bijlage I van de Vogelrichtlijn of Bijlage I, II, IV of V van de Habitatrichtlijn. In die gevallen bevat het aanwijzingsbesluit instandhoudingsdoelstellingen. Voor de bescherming van bijzondere nationale natuurgebieden geldt, naast een mogelijke toegangsbeperking, de specifieke zorgplicht zoals genoemd in art. 11.6 Besluit activiteiten leefomgeving.

De provincies kunnen zogeheten bijzondere provinciale natuurgebieden of bijzondere provinciale landschappen aanwijzen (art. 2.44, lid 5 van de Omgevingswet). De aanwijzing van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is geregeld in de Omgevingsverordening van de desbetreffende provincie. De juridische bescherming hiervan kan per provincie verschillen van een predicaat tot het hanteren een soort ADC-criteria.

Soortbescherming (flora en fauna-activiteit)

De soortbescherming in de Omgevingswet bestaat uit een beschermingsregime voor alle van nature in het wild levende dieren en planten. Een activiteit die een mogelijk gevolg heeft voor één van nature in het wild levend dier of plant, ongeacht of deze soort beschermd is volgens de Omgevingswet, betreft een zogeheten flora en fauna-activiteit.

Als er sprake is van een flora- en fauna-activiteit, dient er rekening te worden gehouden met de regels in art. 11.27 (specifieke zorgplicht), art. 11.28 (voorkomen onnodig lijden dieren) en de paragrafen 11.2.2 t/m 11.2.5 (vergunningplicht bij schadelijke handelingen, regels vergunningsvrije gevallen) uit het Besluit activiteiten leefomgeving. De paragrafen 11.2.2 t/m 11.2.5 hebben alleen betrekking op de bij wet beschermde soorten. De artikelen 11.27 en 11.28 hebben ook betrekking op niet-beschermde soorten.

De soortenbeschermingsregimes

De soortbescherming binnen de Omgevingswet (paragraaf 11.2.2 t/m 11.2.4 van het Besluit activiteiten leefomgeving) kent drie beschermingsregimes, namelijk voor soorten van de Vogelrichtlijn, de Habitatrichtlijn (inclusief het verdrag van de Bern en Bonn) en een apart beschermingsregime voor 'andere soorten' die vanuit nationaal oogpunt beschermd zijn. Elk van deze regimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en welk schadelijk handelen leidt tot een vergunningsplicht.

Binnen de soortbescherming zijn ruim 700 vogelsoorten en 230 overige Europese en nationale soorten beschermd. Het gaat hierbij om de volgende planten- en diersoorten beschermd:

- 80 inheemse plantensoorten die van nature in Nederland in het wild voorkomen

Bureau Aandacht Natuur

- alle van nature in Nederland in het wild levende vogels
- alle vleermuizen (22) die van nature in Nederland in het wild voorkomen
- 39 terrestrische zoogdieren en 7 marine zoogdieren
- alle amfibieën (16) en reptielen (7) die van nature in Nederland in het wild voorkomen
- een beperkt aantal soorten vissen (8), en schaal- en schelpdieren (3)
- bepaalde soorten insecten zoals vlinders (27), libellen (16) en kevers(6)

Om de instandhouding van de wettelijk beschermde soorten te waarborgen, moeten negatieve effecten op die instandhouding voorkomen worden. Welke negatieve effecten dat precies zijn, kan niet in een lijst opgesomd worden. Dat is afhankelijk van soort, locatie en aard van de ingreep. Om die bescherming toch enigszins concreet te maken, zijn per beschermingsregime de schadelijke handelingen opgenomen.

➤ *Schadelijke handelingen Vogelrichtlijn (art. 11.37 Besluit activiteiten leefomgeving)*

Alle van nature in Nederland in het wild levende vogelsoorten zijn beschermd volgens het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn. Het gaat om ca. 700 soorten die van nature op het grondgebied van de Europese Unie voorkomen. In de praktijk betreft het alle soorten die in Nederland als broedvogel, standvogel, wintergast of doortrekker aanwezig kunnen zijn, in totaal ca. 290 soorten. Op alle vogels zijn schadelijke handelingen zoals bedoeld in artikel 11.37 van Besluit activiteiten leefomgeving niet toegestaan en betreffen:

- het opzettelijk te doden of te vangen van van natura in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn
- het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels, of het opzettelijk wegnemen van nesten van die vogels
- het rapen en onder zich hebben van eieren van vogels
- het opzettelijk storen van vogels
- het verbod op het opzettelijk storen van vogels, geldt niet als het storen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de vogelsoort.
- Het verbod geldt niet als de activiteit uitvoering geeft aan een instandhoudingsmaatregel of passende maatregel.

Voor de verstoring van broedende vogels en vogelnesten wordt geen vergunning of vrijstelling verleend voor ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en niet voor dwingende redenen van openbaar belang. Voor vogels geldt dat u alleen ontheffing kunt krijgen op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Dat zijn:

- in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
- ter bescherming van flora of fauna;
- voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt,
- om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;

Van een (beperkt) aantal vogels is de nestplaats jaarrond beschermd. De jaarrond beschermde nestlocaties zijn alleen jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Voor de overige vogelsoorten geldt dat (opzettelijke) verstoring van broedende dieren een schadelijk handeling betreft. Buiten het broedseizoen mogen de nestplaatsen, zonder vergunning, worden verstoord, mits dit niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort. Daarbij geldt geen standaardperiode voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum.

➤ *Schadelijke handelingen Habitatrichtlijnsoorten*

Deze soorten worden beschermd op grond van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn. De Europees beschermde soorten, niet vogels zijnde, bestaan uit soorten van de Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, inclusief het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn

bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt. Op deze soorten zijn schadelijke handelingen zoals bedoeld in artikel 11.46 van Besluit activiteiten leefomgeving niet toegestaan en betreffen:

- het in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk¹ doden of opzettelijk vangen van in het wild levende dieren
- het opzettelijk verstoren van dieren
- het opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren
- het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren
- het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied
- het verbod geldt niet als de activiteit uitvoering geeft aan een instandhoudingsmaatregel of passende maatregel.

Voor soorten beschermd onder de Habitatrichtlijn (bijlage IV), het Verdrag van Bern (Bijlage I en II) of het Verdrag van Bonn (Bijlage I) kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:

- in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
- om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;

➤ *Beschermingsregime “andere soorten”*

Dit betreffen “andere” soorten welke bescherming vanuit nationaal oogpunt behoeven. De andere, ‘nationale’ soorten staan vermeld in bijlage IX, onder A (fauna) en B (flora), van artikel 11.54 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Het betreft een limitatieve lijst van soorten uit de soortgroepen zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten. Het beschermingsregime voor deze ‘nationaal’ beschermde soorten is geïnspireerd op de Habitatrichtlijn, maar zijn in sommige opzichten minder streng. Schadelijke handelingen t.a.v. deze soorten betreffen:

- het opzettelijk doden of vangen van dieren
- het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren
- het opzettelijk in hun natuurlijke verspreidingsgebied plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van vaatplanten.

Het verbod om dieren opzettelijk te doden of te vangen en het verbod om vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of vernielen, is niet van toepassing op de bosmuis, huisspitsmuis of veldmuis, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden. Tevens geldt het niet als de activiteit uitvoering geeft aan een instandhoudingsmaatregel of passende maatregel.

Voor de ‘andere’ (nationaal) beschermde soorten kan een vergunning of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:

¹ Niet-opzettelijke schadelijke handelingen zijn conform het “opzetvereiste” niet verboden. Daarbij is echter van belang dat het Europees Hof van Justitie in zijn jurisprudentie heeft bepaald dat onder opzet ook voorwaardelijke opzet moet worden begrepen: “Daarvan is sprake als iemand een handeling verricht en daarbij bewust de aanmerkelijke kans aanvaardt dat zijn gedragingen schadelijke gevolgen hebben voor een dier of plant...”.

Bureau Aandacht Natuur

- de belangen die gelden voor soorten van de Habitatrichtlijn zoals hierboven beschreven;
- in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
- ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
- ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied,
- in het algemeen belang van de betreffende soort.

➤ *Mitigatie en compensatie*

Negatieve effecten en daarmee een vergunningsaanvraag kunnen worden voorkomen door voorafgaand aan het project mitigerende (=verzachtende) maatregelen op te stellen en uit te voeren. Indien maatregelen worden getroffen waarbij negatieve effecten kunnen worden voorkomen, vindt geen overtreding van de verbodsbepalingen plaats. Voorbeelden van mitigerende maatregelen die een overtreding kunnen voorkomen zijn:

- het aanpassen van de werkvolgorde of uitvoeringsperiode
- het gebruik maken van andere werkapparatuur
- of de werkzaamheden faseren in ruimte en tijd

Maatregelen die de effecten op de plek van handeling herstellen, zijn mitigerend van aard; maatregelen die de effecten voor de populatie opheffen door herstel of verbetering op een andere plek zijn compenserend van aard. In de soortenbescherming wordt, in tegenstelling tot de gebiedenbescherming, geen scherp onderscheid gemaakt tussen mitigerende en compenserende maatregelen. Belangrijk is dat de staat van instandhouding gegarandeerd wordt. Als ondanks het treffen van mitigerende maatregelen niet kan worden voorkomen dat er schadelijke handelingen worden verricht, is een vergunning noodzakelijk

➤ *Vrijstelling*

Onder de Omgevingswet is het niet altijd een vergunning nodig bij handelingen met gevolgen voor beschermde plant- en diersoorten. In (veel) gevallen kunt u gebruik maken van een vrijstelling. Een vrijstelling is een uitzondering op een wettelijk verbod, die wordt vastgesteld voor een van te voren bepaalde categorie van gevallen. Er zijn verschillende vrijstellingen van de verboden voor beschermde soorten mogelijk, waaronder:

- In een programma aangewezen flora en fauna-activiteiten (bijv. een Natura 2000-beheerplan);
- In een omgevingsverordening aangewezen flora en fauna-activiteiten (bijv. de door de provincie vrijgestelde soorten en handelingen);
- In een ministeriële regeling aangewezen flora- en fauna-activiteiten (bijv. de door de Minister voor Natuur & Stikstof vrijgestelde soorten en handelingen. In artikel 4.31 van de Omgevingsregeling zijn de flora en fauna-activiteiten genoemd en in artikel 11.54 van het Besluit activiteiten leefomgeving aangewezen als vergunningsvrij voor handelingen in het kader van bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkelingen of inrichting van gebieden (incl. gebruik) voor de soorten in bijlage VII c van de Omgevingsregeling);
- Flora- en fauna-activiteiten die aantoonbaar worden uitgevoerd conform een per ministeriële regeling aangewezen gedragscode.

Ten aanzien van de ruimtelijke ordening en bestendig beheer is per provincie voor een aantal soorten een aparte vrijstellingslijst opgesteld. Het betreft veelal algemeen voorkomende soorten uit het beschermingsregime 'andere' beschermde soorten.

Bescherming Houtopstanden

Voor het vellen van bomen buiten de bebouwde kom in een houtopstand groter dan 10 are of een bomenrij van meer dan 20 bomen, dient dit tevoren te worden gemeld/aangevraagd en is de initiatiefnemer verplicht om hetzelfde areaal te herplanten². De aanvraag dient als onderdeel van de omgevingsvergunning bij de betreffende gemeente te worden ingediend. Tevens is mogelijk om de aanvraag separaat bij de provincie in te dienen. De provincie bepaalt welke gegevens bij een aanvraag/melding moeten worden aangeleverd.

Beoordelingsregels vrijstelling of vergunning

Bij werkzaamheden waarbij een schadelijk effect optreedt voor beschermde soorten of gebieden, is een vergunning of vrijstelling nodig. De verantwoording van de Omgevingswet ligt, met uitzondering van projecten van nationaal belang, veelal bij Gedeputeerde Staten. Bij enkel- en meervoudige aanvragen voor een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit (art. 4.6 Omgevingsbesluit) is de provincie het bevoegd gezag.

Een vrijstelling of vergunning kan alleen worden verleend als is voldaan aan de beoordelingsregels die staan uitgewerkt in paragraaf 8.6.2 Besluit kwaliteit leefomgeving. De beoordelingsregels verschillen per soortenbeschermingsregime (uitgewerkt in art. 8.74 j t/m l), maar komen kort gezegd neer op de beoordeling:

- of er geen andere bevredigende oplossing is, Indien door een handeling of activiteit verbodsbepalingen overtreden worden, moet door de initiatiefnemer worden aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossing(en) is, waardoor de verbodsbepalingen niet overtreden zullen worden. Bij andere oplossingen kan gedacht worden aan alternatieve locaties, een ander ontwerp of inrichting van het plan, of een andere uitvoering van de handelingen.
- de activiteit nodig is vanwege een genoemd wettelijk belang, en
- de activiteit niet leidt tot verslechtering van de staat van instandhouding van de aangevraagde soort.

Bij de beoordeling of afbreuk wordt gedaan aan de staat van instandhouding mogen mitigerende en compenserende maatregelen betrokken worden. Uiteindelijk mag het verlenen van de vergunning geen negatief effect hebben op het voorkomen van de soort. Het ecologische toetsingscriterium verschilt per beschermingsregime. Wettelijk verschilt het toetsingscriterium voor vogels van dat voor overige Europees en nationaal beschermde soorten. Europese jurisprudentie maakt echter duidelijk dat bij afwijkingen onder de Vogelrichtlijn ook gekeken moet worden naar de staat van instandhouding van de populatie vogels. De staat van instandhouding van lokale populaties is meestal niet bekend. De status van de lokale populatie kan afwijken van de landelijke staat van instandhouding of landelijke trend. Hoe minder gunstig de trend en/of staat van instandhouding, des te strenger moet de beoordeling zijn of er toestemming voor de vergunning kan worden verleend. Bij deze beoordeling moet rekening worden gehouden met cumulatieve effecten, dus ook met reeds verleende vergunningen voor dezelfde populaties van de soort.

Daarnaast dient er met betrekking tot vrijstellingen voor soorten ook voldaan te worden aan de begrenziingsregels voor aanwijzing vergunningsvrije gevallen en de vrijstellingsregels voor aangewezen gedragscodes die staan beschreven in het Besluit activiteit leefomgeving.

De Minister voor Natuur & Stikstof is het bevoegd gezag om te beslissen op enkel- en meervoudige aanvragen voor een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit of een flora en fauna-activiteit van nationaal belang (art. 4.12 Omgevingsbesluit). In art. 4.12, lid 2 van het Omgevingsbesluit zijn de activiteiten van nationaal belang aangewezen. Het betreft onder meer wegen, hoofdspoorwegen, wateren en primaire waterkeringen die worden beheerd door het Rijk (o.a. Rijkswaterstaat en Pro-rail), militaire terreinen en militaire luchthavens, luchthavens van nationale betekenis (o.a. Schiphol), het

² De herplantplicht vervalt voor het vellen van een houtopstand in verband met realisatie van een Natura 2000-doel.

hoofdgasnet, hoogspanningsverbindingen met een spanning van ten minste 220 kV, kustverdediging, het delven van delfstoffen, etc.

Voor zover de activiteiten niet zijn aangewezen als activiteiten van nationaal belang, dan is Gedeputeerde Staten van de provincie het bevoegd gezag om te beslissen op enkel- en meervoudige aanvragen voor een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit (art. 4.6 Omgevingsbesluit). Bij het indienen van een meervoudige aanvraag voor een omgevingsvergunning voor meerdere activiteiten, waaronder een Natura 2000-activiteit, ligt de bevoegdheidsverdeling anders. In de praktijk is dan veelal de gemeente het bevoegd gezag. De gemeente is dan verplicht om een verzoek tot advies en instemming te vragen aan GS of het ministerie van Natuur & Stikstof (artikel 12.4.25, resp. art. 4.12 en 4.13 van het Omgevingsbesluit). GS of de Minister voor N&S wordt dan het adviesorgaan. Deze moet binnen 4 weken besluiten op het verzoek (art. 16.18 Omgevingswet). Het adviesorgaan dat instemming heeft verleend, heeft een mede-handhavingsbevoegdheid voor het deel waar zij mee is ingestemd (art. 13.3 Omgevingsbesluit). Het adviesorgaan dat de instemming heeft verleend, kan daarnaast het bevoegd gezag verplichten de omgevingsvergunning te wijzigen of in te trekken (art. 5.41 Omgevingswet).

De term 'Natura 2000-activiteit' geldt alléén voor projecten! Voor plannen is er een ander afwegingskader dat, hoewel vergelijkbaar met een Natura 2000-activiteit, elders in het stelsel Omgevingswet is verankerd dan met betrekking tot projecten. Een plan mag worden vastgesteld als uit een Passende Beoordeling, bedoeld in artikel 16.53c, eerste lid van de Omgevingswet, de zekerheid is verkregen dat het plan de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied niet zal aantasten (art. 10.24 Besluit kwaliteit leefomgeving). Is er ondanks mitigatie nog steeds sprake van een significant gevolg, dan kan het plan alleen worden vastgesteld als de zogenaamde ADC-toets met succes is doorlopen (art. 10.24, lid 2 en 3 Besluit kwaliteit leefomgeving).

Art. 16.64 van de Omgevingswet bepaald dat de algemene beslistermijn voor een omgevingsvergunningaanvraag 8 weken bedraagt (enkelvoudige aanvraag), of 12 weken (meervoudige aanvraag). De eenmalige verlengingstermijn is (ten hoogste) 6 weken. Echter, met betrekking tot de vergunningsaanvraag voor Natura 2000-activiteiten is de uniforme openbare voorbereidingsprocedure (UOV-procedure) van de Algemene wet bestuursrecht (afdeling 3.4) van toepassing (art. 10.24, lid 1, onder j van het Omgevingsbesluit). Dan geldt een beslistermijn van 26 weken.